

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΛΕΓΧΟΥ & ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ
ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ
Α. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ 52, 71305, ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΤΗΛ: 2810 360715 – 7
FAX: 2810 360718
info@irisbio.gr / www.irisbio.gr

ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ

ΕΚΔΟΣΗ: ΤΜΗΜΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ IRIS

Τα διατροφικά σκάνδαλα των τελευταίων ετών θορύβησαν τους καταναλωτές και οδήγησαν σε κρίση αξιοπιστίας όλο το διατροφικό κλάδο με αποτέλεσμα να ενισχυθεί το ενδιαφέρον και η ευαισθητοποίηση του καταναλωτικού κοινού σε θέματα ποιότητας και ασφάλειας. Περισσότερο από ποτέ είναι ορατή η στροφή των καταναλωτών σε προϊόντα υγιεινής διατροφής και στα **βιολογικά προϊόντα**. Στη χώρα μας οι προϋποθέσεις για την παραγωγή τέτοιων προϊόντων και με δεδομένη την αυξημένη ζήτηση τους, είναι ευνοϊκές. Ας δούμε όμως τι ακριβώς εννοούμε όταν λέμε βιολογική κτηνοτροφία.

Η **βιολογική κτηνοτροφία** δεν είναι ένα διαφορετικό σύστημα εκμετάλλευσης της μονάδας, είναι η διαχείριση των ζώων στο φυσικό τους περιβάλλον χωρίς επεμβάσεις στον τρόπο αναπαραγωγής τους και με συμπληρωματική διατροφή που θα προέρχεται από ζωοτροφές παραγόμενες με βιολογικό τρόπο. Στόχος της βιολογικής κτηνοτροφίας είναι ο σεβασμός στην φυσική ζωή των ζώων. Κάθε ζώο θα πρέπει να εκτρέφεται σε άνετους χώρους με καλά αεριζόμενα στέγαστρα και σε εκτεταμένα βοσκοτόπια. Η διατροφή των ζώων θα πρέπει να είναι ποιοτική και να αποτελείται αποκλειστικά από βιολογικά παραγόμενες φυτικές τροφές, (κριθάρι, καλαμπόκι, σόγια, σανό).

Η βιολογική εκτροφή στοχεύει στη σωστή ανάπτυξη των ζώων, προφυλάσσοντάς τα από τις ασθένειες, τις ενοχλήσεις και το άγχος. Σε περιπτώσεις ασθενειών, χορηγούνται μόνο ομοιοπαθητικά ή φυτοθεραπευτικά σκευάσματα και πάντοτε σε συνεννόηση με εξειδικευμένους κτηνιάτρους. Αυτή η φροντίδα και ο σεβασμός προς τα ζώα έχει ως αποτέλεσμα την παραγωγή κρέατος με μοναδικά χαρακτηριστικά ως προς τη γεύση, την υφή και την ποιότητα.

Τα παράγωγα των ζώων, όπως είναι τα γαλακτοκομικά και τα τυροκομικά προϊόντα, είναι ανώτερης ποιότητας, αγνά, φυσικά, απαλλαγμένα από χημικά κατάλοιπα.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ - ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Ποια είδη ζώων μπορούν να ενταχθούν σε σύστημα Ελέγχου και Πιστοποίησης;

Ο ΚΑΝ (ΕΟΚ) 2092/91 περιλαμβάνει τα ακόλουθα είδη:

- * Βοοειδή (συμπεριλαμβανομένων των ειδών βουβάλου και βίσονα),
- * Χοίροι,
- * Αιγοπρόβατα
- * Ιπποειδή
- * Πουλερικά
- * Κουνέλια και
- * Μέλισσες

2. Ποιες είναι οι απαιτήσεις για τους χώρους βόσκησης και σταβλισμού;

Χώροι βόσκησης

Τα θηλαστικά πρέπει να έχουν πρόσβαση στους βοσκοτόπους όποτε το επιτρέπουν οι καιρικές συνθήκες, ενώ τα παμφάγα ζώα (πουλερικά, χοίροι) πρέπει να βγαίνουν σε προαύλους χώρους άσκησης. Οι προαύλιοι χώροι και οι

βοσκότοποι (ιδιωτικοί, ενοικιαζόμενοι ή κοινόχρηστοι) πρέπει να πληρούν τις απαιτήσεις του Κανονισμού 2092/91 και, ως εκ τούτου, πρέπει να ενταχθούν στο σύστημα ελέγχου και πιστοποίησης. Στους βιολογικούς βοσκότοπους επιτρέπεται η βόσκηση ζώων που δεν ακολουθούν τις προδιαγραφές της βιολογικής κτηνοτροφίας, υπό τον όρο ότι ο συνολικός αριθμός των ζώων που χρησιμοποιεί το βοσκότοπο δεν θα υπερβαίνει την πυκνότητα βόσκησης της συγκεκριμένης περιοχής και τα ζώα που ακολουθούν τις προδιαγραφές της βιολογικής κτηνοτροφίας θα είναι σαφώς επισημασμένα, ώστε να διαχωρίζονται από τα αντίστοιχα συμβατικά. Οι χώροι βόσκησης που περιλαμβάνουν καλλιεργήσιμες εκτάσεις (δημητριακά - ψυχανθή) ή βρίσκονται μέσα σε δενδρώδεις καλλιέργειες (π.χ. ελαιώνες) πρέπει να πληρούν τις απαιτήσεις του Κανονισμού 2092/91, να υπόκεινται σε σύστημα ελέγχου και πρέπει έχουν περάσει την απαραίτητη περίοδο μετατροπής.

Χώροι σταβλισμού

Οι συνθήκες σταβλισμού πρέπει να ικανοποιούν τις ανάγκες της βιολογικής εκτροφής, όπως αυτές καθορίζονται στον Κανονισμό 2092/91. Τα ζώα πρέπει να έχουν εύκολη πρόσβαση στην τροφή και στο νερό. Τα κτίρια πρέπει να είναι ευάερα και ευήλια. Οι υπαίθριοι χώροι πρέπει, όταν υπάρχει ανάγκη, να παρέχουν επαρκή προστασία από την βροχή, τον άνεμο και τις ακραίες καιρικές συνθήκες.

Στις σταβλικές εγκαταστάσεις πρέπει να τηρούνται συγκεκριμένες πυκνότητες (π.χ. η κάθε προβατίνα χρειάζεται 1,5m² και το αμνοερίφιο 0,35m²). Οι πίνακες που ακολουθούν καθορίζουν το ελάχιστο εμβαδόν που πρέπει να έχουν τα διάφορα είδη ζώων εντός των κτιρίων και στο υπαίθρο. Το δάπεδο του στάβλου δεν μπορεί να είναι όλο σχαρωτό - δικτυωτό. Τέλος, τα ζώα πρέπει να έχουν ελευθερία κίνησης μέσα στο στάβλο και να μην είναι δεμένα.

Ο καθαρισμός και η απολύμανση των σταβλικών εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού πρέπει να γίνεται με σχολαστικότητα και με επιτρεπόμενες από τον Κανονισμό 2092/91 ουσίες, ώστε να προλαμβάνονται οι επιμολύνσεις και η ανάπτυξη μικροοργανισμών που μεταδίδουν ασθένειες. Επίσης τα απόβλητα των ζώων και οι αχρησιμοποίητες τροφές πρέπει να απομακρύνονται όσο το δυνατόν συχνότερα, ώστε να αποφεύγονται οι οσμές και η προσέλκυση εντόμων ή τρωκτικών. Ειδικότερα για τα πουλερικά, δεν πρέπει να διατηρούνται σε κλωβούς αλλά πρέπει να εκτρέφονται με σύστημα υπαίθριας βόσκησης.

Ελάχιστο εμβαδόν εντός των κτιρίων και στο ύπαιθρο και λοιπά χαρακτηριστικά σταβλισμού για τα διάφορα είδη και τύπους εκτροφής.

1. ΒΟΟΕΙΔΗ, ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΑ ΚΑΙ ΧΟΙΡΟΙ

ΕΙΔΟΣ ΖΩΩΝ	ΕΝΤΟΣ ΤΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ (εμβαδόν διαθέσιμο για τα ζώα)		ΥΠΑΙΘΡΟ (χώροι άσκησης χωρίς τους βοσκοτόπους)
	Ελάχιστο ζων βάρος (kg)	m ² /κεφαλή	m ² /κεφαλή
Βοοειδή και ιπποειδή αναπαραγωγής και πάχυνσης	Μέχρι 100 Μέχρι 200 Μέχρι 350 Μέχρι 350	1,5 2,5 4,0 5 και τουλάχιστον 1 m ² /100kg	1.1 1.9 3 3.7 και τουλάχιστον 0,75 m ² /100kg
Αγελάδες γαλακτοπαραγωγής		6	4,5
Ταύροι αναπαραγωγής		10	30
Αιγοπρόβατα		1,5 ανά αιγοπρόβατο 0,35 ανά αμνοερίφιο	2,5 και 0,5 ανά αμνοερίφιο
Χοιρομητέρες με χοιρίδια ηλικίας έως 40 ημερών		7,5 ανά χοιρομητέρα	2,5
Χοιρίδια	Άνω των 40 ημερών και μέχρι 30 kg	0,6	0,4
Χοίροι αναπαραγωγής		2,5 ανά θηλυκό 6,0 ανά αρσενικό	1,9 8,0

2. ΠΟΥΛΕΡΙΚΑ

ΕΙΔΟΣ ΖΩΩΝ	ΕΝΤΟΣ ΤΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ (εμβαδό διαθέσιμο για τα ζώα)			ΥΠΑΙΘΡΟ (m ² διαθέσιμο χώρο εκ περιτροπής/ κεφαλή)
	Αριθ. ζώων/ m ²	Cm κούρνιας/ ζώο	Φωλιά	
Ωοπαραγωγές όρνιθες	6	18	ωοπαραγωγές όρνιθες ανά φωλιά ή, στην περίπτωση κοινής φωλιάς 120 cm ² ανά πτηνό	4, με την προϋπόθεση ότι τηρείται το όριο των 170kg/N/ha/έτος
Πουλερικά πάχυνσης (σε ακίνητα ενδιαιτήματα)	10 με ανώτατο όριο 21 Kg ζώντος βάρους/m ²	20 (μόνο για τις φραγκόκοτες)		4 κοτόπουλα κρέατος και φραγκόκοτες 4,5 πάπιες 10 γαλοπούλες 15 χήνες. Για όλα τα προαναφερόμενα είδη πρέπει να τηρείται το όριο των 170 kg/ha/έτος
Νεοσσοί πάχυνσης σε κινητά ενδιαιτήματα	16(*) σε κινητές εγκαταστάσεις πουλερικών με ανώτατο όριο 30kg ζώντος βάρους/m ²			2.5 με την προϋπόθεση ότι τηρείται το όριο των 170kg N/ha/έτος
(*) Μόνο προκειμένου για κινητά ενδιαιτήματα με εμβαδόν δαπέδου μέχρι 150 m ² που μένουν ανοιχτά τη νύχτα				

3. Πόσος χρόνος θα χρειαστεί για να μπορούν τα προϊόντα να πωληθούν ως βιολογικά;

Για να μπορεί να πωληθεί ένα προϊόν ως βιολογικό θα πρέπει να έχει περάσει η απαραίτητη περίοδος **μετατροπής (μεταβατική περίοδος)**, εφόσον βέβαια έχουν τηρηθεί όλες οι διατάξεις της εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι η περίοδος μετατροπής για τα ζώα γαλακτοπαραγωγής είναι έξι μήνες και για τα ζώα κρεατοπαραγωγής κλιμακώνεται ως εξής:

* Για τα βοοειδή και ιπποειδή 12 μήνες

* Για μηρυκαστικά και χοίρους 6 μήνες

* 10 εβδομάδες για τα πουλερικά κρεατοπαραγωγής που εισάγονται πριν από την τρίτη ημέρα της ζωής τους.

* 6 εβδομάδες για τα πουλερικά ωοπαραγωγής

Οι περίοδοι αυτοί αφορούν μόνο την μετατροπή του ζωικού κεφαλαίου. Πρέπει να προηγηθεί η μετατροπή των χώρων βόσκησης και των γαιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ζωοτροφών, εκτός εάν λαμβάνει χώρα ταυτόχρονη μετατροπή οπότε ισχύουν άλλες περίοδοι.

4. Μπορεί κάποιος να έχει στην κατοχή του και ζώα μη βιολογικής εκτροφής;

Όταν μία κτηνοτροφική μονάδα μετατρέπεται σε βιολογική όλα τα ζώα του ίδιου είδους που υπάρχουν στη μονάδα πρέπει να εκτρέφονται βιολογικά. Ο παραγωγός μπορεί να εκτρέφει συμβατικά ζώα **άλλου όμως είδους και σε άλλη μονάδα διαφορετική από εκείνη που εκτρέφονται τα βιολογικά.**

5. Από πού πρέπει να προέρχονται τα ζώα που θα ενταχθούν στο κοπάδι;

Στις βιολογικές εκτροφές συνίσταται η χρήση φυλών και τύπων ζώων με καλή προσαρμοστικότητα και μεγάλη ανθεκτικότητα, όπως είναι οι εγχώριες φυλές. Οι παραγωγοί ενθαρρύνονται να κρατούν ζώα αντικατάστασης από το κοπάδι τους. Επιτρέπεται όμως σε ορισμένες περιπτώσεις και η είσοδος στο βιολογικό κοπάδι ενός ποσοστού θηλυκών ζώων που δεν έχουν γεννήσει και που προέρχονται από συμβατικές εκτροφές. Επιτρέπεται επίσης και η είσοδος αρσενικών ζώων αναπαραγωγής. Εννοείται ότι, μόλις τα ζώα αυτά εισαχθούν στη βιολογική μονάδα, πρέπει να εκτρέφονται σύμφωνα με τους κανόνες της βιολογικής κτηνοτροφίας.

6. Πώς πρέπει να διατρέφονται τα ζώα;

Στο βιολογικό τρόπο εκτροφής, τα ζώα τρέφονται με ζωοτροφές βιολογικής παραγωγής. Τα μηρυκαστικά παίρνουν το μέγιστο δυνατό ποσοστό τροφής από τη βοσκή. Οι συμπληρωματικές ζωοτροφές πρέπει κι αυτές να προέρχονται από βιολογικές καλλιέργειες. Απαγορεύεται η χρήση ζωοτροφών που προέρχονται από Γενετικά Τροποποιημένους Οργανισμούς (Γ.Τ.Ο) και αυτές που είναι προϊόν εκχύλισης. Σε γενικές γραμμές σήμερα, επιτρέπονται πολλά άλατα και ιχνοστοιχεία, οι βιταμίνες στα παμφάγα ζώα (χοίρους, πουλερικά), ενώ απαγορεύονται τα αμινοξέα και πολλοί ισορροπιστές.

7. Με ποιο τρόπο θα χρησιμοποιούνται τα κτηνοτροφικά απόβλητα;

Η κοπριά των ζώων διασπείρεται στο έδαφος της εκμετάλλευσης ή και των άλλων εκμεταλλεύσεων που ακολουθούν τις προδιαγραφές της βιολογικής γεωργίας με τέτοιο τρόπο ώστε να μη γίνεται υπέρβαση του ορίου των 170 χγρ. Αζώτου /10 στρ/έτος. Μέχρι να πραγματοποιηθεί η διασπορά της κοπριάς, πρέπει να αποθηκεύεται σε κατάλληλες εγκαταστάσεις ικανής χωρητικότητας με τέτοιο τρόπο ώστε να αποκλείεται το ενδεχόμενο ρύπανσης των υδάτων ή διαπίτωση του εδάφους.

8. Με ποιο τρόπο θα προστατευθούν τα ζώα από ασθένειες;

Στη βιολογική κτηνοτροφία ιδιαίτερη σημασία έχει η πρόληψη των ασθενειών, που διασφαλίζεται με την επιλογή εγχώριων φυλών ή τύπων ζώων, την καλή διατροφή, την αποφυγή μεγάλων πυκνοτήτων, την τακτική άσκηση των ζώων κλπ. Αν όμως ένα ζώο αρρωστήσει ή τραυματιστεί το πρόβλημα πρέπει να αντιμετωπιστεί άμεσα. Ενθαρρύνεται η χρήση ομοιοπαθητικών σκευασμάτων. Αντιβιοτικά ή άλλα χημικά φάρμακα (αλλοπαθητικά) δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως αυξητικοί παράγοντες ή για προληπτικούς λόγους. Αν όμως μια ασθένεια δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί με άλλο τρόπο, τότε επιτρέπεται η περιορισμένη χρήση αλλοπαθητικών φαρμάκων, σε συνεργασία πάντα με τον κτηνίατρο και με την προηγούμενη ενημέρωση του Οργανισμού Ελέγχου. Στην περίπτωση αυτή η περίοδος αναμονής πρέπει να είναι διπλάσια από αυτή που αναγράφεται στο σκεύασμα. Πάντως, αν ένα ζώο δεχτεί περισσότερες από τρεις φαρμακευτικές αγωγές τότε χάνει τη βιολογική του ιδιότητα. Τα ζώα τα οποία ζουν λιγότερο από ένα χρόνο μπορούν να δεχτούν μόνο μία αγωγή.

Η καταπολέμηση των παρασίτων πρέπει να αντιμετωπίζεται με ορθή διαχείριση του βοσκοτόπου. Είναι δυνατό να γίνει και χρήση αντιπαρασιτικών σκευασμάτων, όχι όμως συστηματικά. Οι εμβολιασμοί επιτρέπονται στα πλαίσια πρόληψης των ασθενειών.

9. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 2092/91 ποιες κτηνοτροφικές πρακτικές πρέπει να ακολουθούνται;

- Στη βιολογική κτηνοτροφία η αναπαραγωγή θα πρέπει να βασίζεται σε φυσικές μεθόδους. Ωστόσο επιτρέπεται η τεχνητή σπερματέγχυση.
- Προκειμένου να διατηρηθεί η ποιότητα των προϊόντων και οι παραδοσιακές πρακτικές παραγωγής επιτρέπεται ο χειρουργικός ευνουχισμός.
- Απαγορεύεται να κρατούνται τα ζώα δεμένα, εκτός και αν ο κτηνοτρόφος αποδείξει στον Οργανισμό Ελέγχου ότι η πρακτική αυτή επιβάλλεται για λόγους ασφάλειας.
- Η μεταφορά των ζώων πρέπει να πραγματοποιείται με τρόπο που να περιορίζει το άγχος των ζώων (σύμφωνα με την οικεία ισχύουσα εθνική ή κοινοτική νομοθεσία).
- Κατά την φόρτωση και την εκφόρτωση απαγορεύεται η χρησιμοποίηση οποιουδήποτε είδους ηλεκτρικής διέγερσης ή αλλοπαθητικών ηρεμιστικών.

10. Είναι αλήθεια ότι το κράτος παρέχει οικονομική ενίσχυση στους κτηνοτρόφους που εντάσσονται στο πρόγραμμα βιολογικής κτηνοτροφίας;

Στο πλαίσιο εφαρμογής του προγράμματος Βιολογική Κτηνοτροφία του Αγροπεριβαλλοντικού Μέτρου του Εγγράφου Προγραμματισμού Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΠΑΑ) 2000 - 2006 [Καν. (ΕΚ) 1257/99] καταβάλλονται οικονομικές ενισχύσεις στους δικαιούχους παραγωγούς που εντάσσονται στο πρόγραμμα για μια 5ετία. Επιδοτούμενοι κλάδοι είναι η αιγοπροβατοτροφία, με προτεραιότητα την ποιμενική της μορφή, η βοοτροφία και η εκτατική χοιροτροφία. Για περισσότερες λεπτομέρειες και πληροφορίες μπορείτε να απευθυνθείτε στις κατά τόπους Διευθύνσεις Γεωργίας.

Είδος ζώου	Ευρώ ανά ζώο
Αιγοπρόβατα	35,22-38,15
Αγελάδες	88,04-102,71
Μοσχίδες	μέχρι 123,26
Χοιρομητέρες (με τα παράγωγά τους)	μέχρι 796,94/χοιρομητέρα

11. Ποια είναι τα βήματα που πρέπει να κάνει κάποιος για να ενταχθεί στο πρόγραμμα βιολογικής κτηνοτροφίας;

Για να μπορεί κάποιος να θεωρείται βιοκαλλιεργητής και να διαθέτει τα προϊόντα του ως βιολογικά, θα πρέπει απαραίτητα να ενταχθεί στο σύστημα ελέγχου εγκεκριμένου από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων Οργανισμού Ελέγχου και Πιστοποίησης Βιολογικών Προϊόντων. Τα βήματα ένταξης συνοπτικά είναι τα εξής:

1. Πρέπει καταρχάς να συμπληρωθεί μια αίτηση ένταξης
2. Μετά από αυτό θα υπογραφεί ένα ιδιωτικό συμφωνητικό με τον IRIS. Από την ημερομηνία που θα υπογραφεί το Συμφωνητικό αυτό, ο επιχειρηματίας ξεκινά να εκτρέφει τα ζώα του σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΚΑΝ (ΕΟΚ) 2092/91 και θεωρείται ελεγχόμενος.
3. Ο παραγωγός θα πρέπει εντός δέκα (10) ημερών από την υπογραφή της σύμβασης να υποβάλει στη διεύθυνση Αγροτικής Ανάπτυξης στην οποία υπάγεται το «Έντυπο Γνωστοποίησης Επιχειρηματία».
4. Σε πρώτη φάση θα πραγματοποιηθεί από τους ελεγκτές του IRIS ένας αρχικός έλεγχος στη μονάδα του παραγωγού
5. Κατά τη διάρκεια του έτους θα πραγματοποιηθεί ένας τουλάχιστον πλήρης τακτικός έλεγχος και ενδεχομένως να πραγματοποιηθεί, εφόσον κριθεί απαραίτητο, συμπληρωματικός ή/και αιφνίδιος έλεγχος ή και δειγματοληψία.
6. Αφού γίνουν όλα τα παραπάνω και δεν υπάρξει οποιοδήποτε πρόβλημα, τότε ο IRIS εκδίδει το επίσημο έγγραφο πιστοποίησης (πιστοποιητικό) και χορηγεί το σήμα που πιστοποιεί συμμόρφωση με τον Κανονισμό 2092/91 για το Βιολογικό τρόπο παραγωγής.

Οι κτηνοτρόφοι θα πρέπει να έχουν υπόψη τους ότι ο στόχος μιας σωστής κτηνοτροφικής πρακτικής δεν είναι μόνο να επιδιώκουν υψηλότερες αποδόσεις, αλλά και να εξασφαλίζουν ότι οι αποδόσεις αυτές θα εξακολουθήσουν να είναι υψηλές και τα επόμενα χρόνια. Η αειφορία λοιπόν είναι ένας από τους σημαντικότερους στόχους που επιδιώκει η βιολογική κτηνοτροφία και έτσι είναι λάθος να διατάζει κανείς να ενταχθεί σε πρόγραμμα βιολογικής κτηνοτροφίας πιστεύοντας ότι θα έχει μείωση της παραγωγής του. Με σωστή καθοδήγηση από τον κτηνίατρο- σύμβουλό του και με ενημέρωση για τις μεθόδους και τις πρακτικές βιολογικής εκτροφής ζώων, δεν διατρέχει κανένα τέτοιο κίνδυνο.

Από τη βιολογική κτηνοτροφία μόνο οφέλη έχει κανείς να κερδίσει και έχουν να κάνουν πρώτα από όλα με την υγεία του ίδιου του παραγωγού αφού θα σταματήσει τη χρήση χημικών, με την υγεία της οικογένειάς του που θα καταναλώνει φυσικά, υγιεινά προϊόντα, με την τιμή που θα εμπορευείται τα προϊόντα του και με την προσφορά στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο και στο περιβάλλον, καθώς η βιολογική κτηνοτροφία συμβάλει στη διατήρηση της βιοποικιλότητας και της ισορροπίας στη φύση.